
Elulõpu tahteavaldus – miks ja kuidas peaksid arstid patsiente nõustama

Prof. Ruth Kalda

perearst

PET töögrupi liige

PET

TTKS muutmise seadus (eelnõu)

§ 598. Elulõpu tahteavalduse koostamine ja jõustumine

- Esmakordset elulõpu tahteavaldust on õigus koostada tingimusel, et arst on isikut nõustanud
- Arst kinnitab nimetatud nõustamise tervise infosüsteemi vahendusel
- Elulõpu tahteavaldus koostatakse tervise infosüsteemis ja lisatakse digitaalallkiri või allkirjastatakse omakäeliselt. Omakäeliselt allkirjastatud elulõpu tahteavalduse sisestab arst tervise infosüsteemi käsitsi
- Elulõpu tahteavaldus jõustub pärast arsti nõustamise kinnitamist ja avalduse tervise infosüsteemi jõudmist

Miks arstid peaksid nõustama:

Patsiendi autonoomia: Aitab tagada, et patsiendi soovid ja eelistused on selgelt väljendatud ja arvesse võetud.

Informeeritud otsused: Arstid saavad pakkuda vajalikku meditsiinilist teavet, mis aitab patsiendil mõista erinevate ravivõimaluste ja nende tagajärgede kohta.

Emotsionaalne tugi: Arstid saavad pakkuda emotsionaalset tuge ja aidata patsientidel ja nende peredel toime tulla keeruliste otsustega

Otsustusvõime hindamine

1. mõistab oma olukorda ja enda ees seisvaid valikuid
2. mõistab talle antavat teavet ja suudab teha sellest järeldusi,
3. suudab saadud teabe ja oma väärtushoiakute põhjal teha valiku
4. suudab oma valikut põhjendada ja selgitada

Arsti tööriistad:

Tunneb patsienti

Vestlus ja vaatlus

Suhtlemine lähedastega (vajadusel)

Vajadusel psühhiaatri kaasamine

Kuidas arstid peaksid nõustama?

- Selgitamine ja arutamine
- Küsimuste julgustamine
- Dokumenteerimine
- Koostöö lähedastega
- Aja võimaldamine

Tahteavalduse näidis – võimalikud teemad

☐	Elustamine kliinilisest surmast
☐	Hingamisaparaadi kasutamine
☐	Neeruasendusravi
☐	Intensiivravi osakonda hospitaliseerimine
☐	Toitesond toidu ja vedeliku manustamiseks
☐	Ravimite manustamine, millel on muu kui vaevusi leevendav eesmärk
☐	Keemiaravi, millel on muu kui vaevusi leevendav eesmärk
☐	Kiiritusravi , millel on muu kui vaevusi leevendav eesmärk
☐	Kirurgiline ravi, millel on muu kui vaevusi leevendav eesmärk

Arstliku nõustamise kohustus teistes riikides

Nõutav:

- Austria: Kohustuslik enne dokumendi koostamist, arst kinnitab patsiendi otsustusvõime ja teavitab tagajärgedest
- Ungari: Arst peab patsiendiga vestlema, selgitama otsuse tagajärgi ja püüdma veenda otsust muutma
- Sloveenia: Arst ja patsiendi õiguste esindaja annavad enne koostamist teavet dokumendi tagajärgede kohta

Soovitatav:

- Šveits: Konsultatsioon arstiga soovitatav enne dokumendi koostamist
- Holland: Patsient peaks arutama oma otsuseid arstiga

"Elu ei ole mitte päevade arv, vaid hetkede kvaliteet"

Ralph Waldo Emerson